

Madžarska deca na našim obalama.

Dopisni je ured javio sledeću vest: 12. t. m. j. po-
 tio je namesnik za Trst i Primorje i zapovednik
 pomorskog kotara u Trstu linijski kapetan vitez Pur-
 hka terijalne kolonije madžarske dece u Izoli i u
 Portorose. Namesnik se mogao uveriti, da se madžar-
 koj deci, spram koje dokazuje pučanstvo najveću
 srećljivost, ide veoma dobro i da je gotovo svako
 od ugodnim utecajem pomorskog zraka pridobilo na
 žini. U Portorose obdržavalo se na čast ugarske
 ke koncerte glazbe salezijanaca iz Trsta. — Mi ne-
 amo ništa protiv madžarske dece i želimo joj da se
 porave i okrepeaju na našem Jadranu. Briga ugar-
 e vlade za svoju decu mogla bi služiti kao uzor
 drugim vladama. Isto tako je shvatljivo, da se ona
 ergično zauzela za blagostanje svoje dece i da je
 tom pogledu postupala bezobzirno. Mi nemamo
 tom pogledu računa s madžarskom vladom, već
 našom. Madžarske su novine donele štave stupce
 anaka o postupku s madžarskom decom, a to samo
 di toga, što su deca ostala par sati bez jela. Usled
 ga krivilo se naše pučanstvo, koje nije primilo
 nako oduševljeno madžarsku decu kao Madžari au-
 rijsku (recte nemačko-austrijsku!) Madžari imadu
 osve krive pojmove o prilikama u našoj Istri. Oni
 isle valjda, da imademo i m. belog brašna i svinje-
 ne i gardine, kao što ga imadu oni. Mi uz najbolju
 olju ne možemo primiti gostove. Možemo im nu-
 ati samo to, što imademo mi: bedu i glad. Već
 odine 15. i 16. znao je sav opatijski kotar za glad
 bio čitave mesece bez kruha. Ni za svece nije bilo
 ruha, ne možda beloga, već ni kukuruznog! U našim
 mljama nema muzike, koja bi gostovima šla u
 srret i nema tako dobro gojenih i raspoloženih
 udi, koji bi gladni imali volju, da pozdrave situ-
 ecu, što dolaze na letovanje u naše krajeve. Sve to
 zna madžarska vlada i radi toga ne može da
 avata neraspoloženje i pomanjkanje oduševljenja.

napalo je neprijateljske letalačke naprave kod Va-
 lone. Opaženo je mnogo požara. Naša su se letala
 povratila u punom broju. — Poglavica gener. stožera.

Nemački.

Berlin, 22. (D. u.) Iz velikog se glavnog
 stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna
 skupina naslednika prestolja Rupprechta: U pod-
 ručju Kemmela suzbite su neprijateljske navale na
 obim stranama ceste Locre—Dreuafter. Južno od
 Arrasa započeli su jučer Englezi novim velikim na-
 valama. Engleski vojni zborovi i Novozelandijci bili
 su u dubokim vrstama upotrebljeni medju Moyen-
 villeom i Ancreom u pravcu na Bapaume. Engleski
 konjanički zbor stajao je za frontom, pripravljen
 da navali. Poduprta najjačom topovskom vatrom i
 od više stotina oklopljenih vozova prešla je nepri-
 jateljeva pehadija na fronti, širokoj oko 20 km, na
 navalu. Pred našim bojnim položajima slomio se je
 njezin prvi juriš. U mesnim protuauncima opeta smo
 zauzeli delove prema osnovi neprijatelju ostavljenog
 komada zemljišta. Neprijatelj je kroz dan nastavljao
 svoje žestoke navale. Njihovo je težište ležalo na
 krilima navalnog polja. Izjalovile su se posvema i
 uz najteže gubitke po neprijatelja. Osujećeni su ne-
 prijateljevi pokušaji, da kod Hamela predje Ancreu.
 Pred našom frontom leži veliki broj rastreljenih
 oklopljenih vozova. Medju Sommeom i Oiseom
 prošao je dan mirno. Jugozapadno od Noyona
 odalečili smo se u noći od 20. na 21. bez boja od
 neprijatelja. Kroz dan ležala je neprijateljeva topov-
 ska vatra još uvek na našim starim linijama. Krzma-
 jući udarahu njegova izvidnička odelenja na večer
 proti dolini Diverette. U šumi Carlpont boreće se
 čete povukli smo neopaženo od neprijatelja za
 Oiseu. Neprijateljeve navale, koje je ovde jučer u
 jutro pripravljala najjača, višesatna topovska paljba,
 nisu usled toga došle do vrednosti. Medju Bleran-
 courtom i Aisneom nastavljao je neprijatelj kroz
 dan svoje navale. Samo kod Blerancourta mogao je
 steći zemljišta. Prema ostaloj fronti upravljeni i
 prema večeru na obim stranama gudure Marsuligny
 osobitom snagom vodjeni juriš, skršio se je uz
 teške gubitke po neprijatelja. — Ludendorff.

Rat.

Francuski izveštaj od 20. kolovoza popodne:
 S obe strane igez artiljerijska delatnost u predelu
 Lassigny i Dresincourt. Izmedju Oise i Aisne za-
 posedoše francuske čete u večer selo Wassens, se-
 verozapadno od Marsalna. Neprijateljski sunak za-
 padno od Maison de Champagne osta bez uspeha.
 Noć je protekla inače posvuda mirno. — Nemački
 zrakoplovci obasuš prošle noći Nancy bombama.
 Bilo je najavljeno mrtvih i 20 ranjenika izmedju ci-
 vilnog pučanstva.

Francuski izveštaj od 20. kolovoza u večer:
 Južno od Avre zauzemosmo iza tvrdokornog boja Be-
 vraignes. Jučer učinismo tečajem našeg napredo-
 vanja izmedju Matze i Oise 500 zarobljenika. Istočno
 od Oise navalise naše čete na nemačke položaje
 na fronti od poprečno 25 km u predelu Bailly sve
 do Aisne. Unatoč neprijateljskog otpora dopresmo
 na našem levom krilu do južnog obronka šume
 Qurscamp te do pristupa u Charlepont i Gaisnes.
 U sredini zaposedosmo Lombray i Blerancourdelle
 te napredovasmo u nizini severno od Massena. Na
 našem desnom krilu zaposedosmo sela Bezanponin,
 Tartier, Culezen Allmont i Osly-Courtill. Prilikom
 navale napredovasmo na celoj fronti poprečno 4
 kilometara. Privedosmo 8000 zarobljenika. Broj pri-
 tim zadnjim događajima od 18. kolovoza izmedju
 Oise i Aisne učinjenih zarobljenika prekoračuje 10.000.

Francuski izveštaj od 21. kolovoza popodne:
 Kroz noć osta položaj izmedju Oise i Aisne nepro-
 menjen. Neprijatelj nije pokušao s nikakvim protu-
 napadajem. Jutros nastaviše naše čete svoje napre-
 dovanje na celoj fronti. Carpelont i Cuts padoše u
 naše ruke. Posle žestokih bojeva dobismo zapadno
 od Lassigny na području. U Champagni odbismo
 više neprijateljskih sunaka.

Francuski izveštaj istočne armije od 19. kolo-
 voza: Obična artiljerijska i izvidnička delatnost. En-
 gleski zrakoplovi bombardovaše vlakove i transporte
 u predelu Serresa.

Engleski izveštaj od 20. kolovoza u jutro:
 Mi porinusmo jučer naše crte u blizini ceste Vieux—
 Berquin—Outersteene i privedosmo pri tom 182
 zarobljenika. Severoistočno od Chilly odbismo čet-
 tiri napadaja proti našim položajima. Protiv polo-
 žaja zapadno od Braye poduzemosmo uspešni sunak.
 Naše ophodnje postigoše izmedju reka Lawe i Lysa

dalnje uspehe. Stojimo sada istočno od ceste Pa-
 radi—Merville.

Engleski izveštaj od 20. kolovoza na večer:
 Mesni bojevi na obim obalama Scarpe. Južno od
 reke odbismo napadaje protiv naših straža, koje
 postavismo istočno od prijašnje crte neprijateljeve.
 Mi napredovasmo mali komad istočno od Fam-
 pouxa. Na prostoru dobismo nadalje takodjer na
 obim stranama Lysa i zauzemosmo Espinette, te sto-
 jimo istočno od Merville. Zaposedosmo Viérhouck
 i La Couronne severno od Merville.

London, 21. kolovoza: Maršal Haig javlja:
 Mi navalismo jutros u 4 sata 55 minuta na širokoj
 fronti severno od Ancre. Prema predležecim izve-
 štajima postigoše naše čete znatnih uspeha.

Engleski izveštaj od 21. kolovoza u jutro:
 Mi navalismo u 4 sata 55 minuta na širokoj fronti
 severno od Ancre. Prema stiglih izveštajima posti-
 goše naše čete zadovoljivih uspeha. Mi odbismo
 posvema lake neprijateljske napadaje proti našim
 novim položajima južno i severno od Scarpe. Po-
 boljšasmo naše položaje u blizini Fampouxa i nešto
 porinusmo naše crte izmedju Festuberta i reke Lawe.
 Letouret zauzemosmo i izvedosmo uspehu mesnu na-
 valu na fronti od jedne milje u odseku Locre. Svi
 ciljevi bejahu osvojeni i mnogo zarobljenika pri-
 vedeno.

Belgijski izveštaj od 20. kolovoza: Povodom
 nekog sunka u noći od 18. na 19. o. m. u predelu
 Klippe, privedosmo jednog časnika i kojih 20 Ne-
 maca. Na drugoj strani slomilo se neko neprijatelj-
 sko poduzeće proti Langenmarku. Dne 19. i 20. o.
 m. obična delatnost artiljerije.

Amerikanski izveštaj od 20. kolovoza u večer:
 Oslm artiljerijske paljbe uzduž Veste i u Vogezi-
 ma nema o čemu da se izvesti.

* Grof Attema kod cara. Car je primio u uto-
 rak zemaljskog poglavara za Kranjsku, grofa At-
 temsa, da ga zaprisegne kao tajnog savetnika, na
 što mu beše podeljena takodjer audijenca.

* Alpski nemački socijalni demokrati za samo-
 odredjenje austrijskih naroda. U letovalištu Zell am
 See u Solnogradskoj, vršilo se je u nedelju dne
 18. o. m. važna konferenca zastupnika alpsko-
 nemačkih socijalnih demokrata. Konferenciju je
 sazvao pokrajinski zastupnik i vodja štajerskih
 socijalista, Resel, a udioništvovalo je istoj po per
 za tupnika iz Štajerske, Koruške, Tirolske, Solno-
 gradske i Gornje Austrije. Kao gostovi bili su pri-
 stupni zastupnici dr. Ellenbogen, dr. Renner i Seliger.
 Svrha je sastenka bila u prvom redu, da se za-
 uzme stajalište u sadanjim važnim narodno-poli-
 tičkim pitanjima. Debata je bila temeljita i živahna,
 rezultat pak takav, da može postati odlučan za
 sudbinu monarkije. Prvi put naime postavili su se
 zastupnici nemačkog radništva jasno i odlučno na
 stranu slavenskih naroda, priznali opravdanost nji-
 hovih zahteva i time indirektno obećali svoju po-
 moć. Konferenca je postavila sledeće narodno-
 političke zahteve, koji će preći u programe svih
 skupina, koji su toj konferenciji sudelovale: Svaki
 austrijski narod ima pravo, da odlučuje prosto i
 samostojno o svojim narodnim zahtevima. To pravo
 samoodredjenja ide tako daleko, da si sme osnovati
 narod svoju posebnu državu. Radnici vide jedinu
 mogućnost, da se uzdrži i ok epi Austrija u pre-
 ustrojstvu današnje države u federaciju slobodnih
 i jednakopravnih narodnih država. Konferencija je
 bila mnenja, neka se u tom okviru reši takodjer
 jugoslavensko pitanje.

* Slavenski trosavez. Komentirajući ljubljanske
 svečanosti piše bečka „Information“: Krakov,
 Prag, Ljubljana — to su šiljci slavenskog tro-
 kuta, čije se strane ne će dati lako odeliti. Za-
 jednički ih cilj drži na okupu. Ljubljanske mani-
 festacije rastu time daleko preko granica lokalne
 proslave. U petnaest meseci, što su prošli iza ob-
 nove parlamenta, stvarao se češko-jugoslavenski
 dvosavez uvek intimnijim. Posle jedne godine pro-
 širio se pristupom jedne skupine poljskih zastup-
 nika, koji teže za nacionalnom politikom, i to
 zastupnika poljske narodne (judove) stranke i na-
 rodnih demokrata (Svepoljska) u trosavez, koji
 raspolaze preko 170 mandata u zastupničkoj
 kući. Dosta razloga da se taj utvar ne mimoidje
 nepažljivo i da se ga ne omalovažuje. U bliskoj
 budućnosti može još mnogo više da dobije na vazi
 i ugledu, nego li ima sada. Može da postane sa-
 radnikom, ako ne dapače i glavnim i odlučujućim
 faktorom pri izgradnji novih temeljnih zidova države.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 22. (D. u.) Službeno se javlja: Talijansko
 bojište: Na Monte Cimone suzbiti su talijanski
 sunci. — Iz austro-ugarskih i nemačkih kopnenih
 letala te c. i kr. pomorskih letaca sastavljeno jato

2. Stanje
 2796 na 3128
 Ova je općina
 1910. imala je općina
 1. Popski
 1. Čit
 Madžarska deca na našim obalama.
 Dopisni je ured javio sledeću vest: 12. t. m. j. po-
 tio je namesnik za Trst i Primorje i zapovednik
 pomorskog kotara u Trstu linijski kapetan vitez Pur-
 hka terijalne kolonije madžarske dece u Izoli i u
 Portorose. Namesnik se mogao uveriti, da se madžar-
 koj deci, spram koje dokazuje pučanstvo najveću
 srećljivost, ide veoma dobro i da je gotovo svako
 od ugodnim utecajem pomorskog zraka pridobilo na
 žini. U Portorose obdržavalo se na čast ugarske
 ke koncerte glazbe salezijanaca iz Trsta. — Mi ne-
 amo ništa protiv madžarske dece i želimo joj da se
 porave i okrepeaju na našem Jadranu. Briga ugar-
 e vlade za svoju decu mogla bi služiti kao uzor
 drugim vladama. Isto tako je shvatljivo, da se ona
 ergično zauzela za blagostanje svoje dece i da je
 tom pogledu postupala bezobzirno. Mi nemamo
 tom pogledu računa s madžarskom vladom, već
 našom. Madžarske su novine donele štave stupce
 anaka o postupku s madžarskom decom, a to samo
 di toga, što su deca ostala par sati bez jela. Usled
 ga krivilo se naše pučanstvo, koje nije primilo
 nako oduševljeno madžarsku decu kao Madžari au-
 rijsku (recte nemačko-austrijsku!) Madžari imadu
 osve krive pojmove o prilikama u našoj Istri. Oni
 isle valjda, da imademo i m. belog brašna i svinje-
 ne i gardine, kao što ga imadu oni. Mi uz najbolju
 olju ne možemo primiti gostove. Možemo im nu-
 ati samo to, što imademo mi: bedu i glad. Već
 odine 15. i 16. znao je sav opatijski kotar za glad
 bio čitave mesece bez kruha. Ni za svece nije bilo
 ruha, ne možda beloga, već ni kukuruznog! U našim
 mljama nema muzike, koja bi gostovima šla u
 srret i nema tako dobro gojenih i raspoloženih
 udi, koji bi gladni imali volju, da pozdrave situ-
 ecu, što dolaze na letovanje u naše krajeve. Sve to
 zna madžarska vlada i radi toga ne može da
 avata neraspoloženje i pomanjkanje oduševljenja.

15
 11 djetetom;
 12 djece;
 1 djetetom.
 e polaziti školu.
 eći, da su ovo
 kog učitelja 80
 a bilo ih je 5.
 jezika dolazi 1
 nskog učitelja

biti 500, dakle
 bez škole.
 na pokrajinska

ovenske jedno-
 dvorazrednica

od dne 31.-12.
 29 stanovnika,

21%

selima općine

hrvatski
 1910.
 548
 89
 604
 1042
 20

* **Poljski zahtevi.** Listovi javljaju, da su postavili poljski odaslanici u nemačkom glavnom stanu sledeće minimalne zahteve: Medja izmedju Poljske i Nemačke ostaje neprimenjena, a na istoku tvori medju reka Bug. Dolnja se Visla ima neutralizovati, a isto tako i železnica, koja mimo iste vozi, da dobiju Poljaci tako slobodni pristup na more. Gedansko ima postati slobodna luka. U financijalnim stvarima Poljska potpunoma nezavisna. Poljska armada se ima povisiti na 20.000 momčadi. Centralne vlasti su tobože pristale na sve zahteve. Knez Radzivil se je povratio dne 19. o. m. u Varšavu, te izvestio na izvanrednoj sednici poljskoga ministarskog veća o svojem putovanju u nemački glavni stan i o uspehu svojih dogadjanja sa nemačkim i austro-ugarskim državicima.

* **Savet za priznanje Jugoslavena za nezavisan narod od strane Italije.** Iz Lugana se javlja: Antantino se novinstvo bavi i dalje engleskim priznanjem Ceho-Slova samostalnim narodom. „Daily Chronicle“ piše: Korak Engleske znači važnu njezinu obvezatnost za raskomadanje Austro-Ugarske. Položaj saveznika a osobito Italije bi se materijalno i moralno popravio, kad bi se talijanska vlada odlučila za inicijativu, da bi se Jugoslaveni priznalo nezavisan narod. („Slovenski Narod“.)

* **„Svenemačke dokumente“** zove poljska „Nova Reforma“ poznate izjave nemačkog zastupnika Wichtla o načinu kako bi bilo najlakše istrebiti Jugoslaveni. Wichtlovi „čovečjih dokumenata“ nije moguće spremiti pod „njjednu izmedju opisnih zoologija“, jer najokrutnije životinje ne zaslužuje, da bi njihove surove ili naravne instinkte pripodabljali sa izvadjanjima gospodina zastupnika. Za to je treba, za njih stvoriti novi pojam i novu rubriku „svenemačkih dokumenata“, koji u povesti europske kulture tvore već danas posebni i ujedno najtamniji odo. U nijednom se narodu, osim u nemačkom, „zoologički patriotizam“ ne pokazuje u tako barbarskim formama, s takovom brutalnošću i s tako obzračjenom glupešću... Sloveni mogu biti mirni. Pretnje raznih Wichtlova znače naime ne početak, nego — konac.

Iz bivšeg ruskog carstva.

Dogadjanja na novoj „fronti“ u Rusiji. — Kako rade socijalni revolucionari. — Skorašnja velika većanja u Moskvi. — Kanadijci hoće u Rusiju. — O području Ukrajine.

O dogadjanjima u Rusiji piše praški „Venkov“: Izmedju ruskih vojničkih dogadjanja na prvo mesto ulaze bojevi boljševika s Čehoslovacima, no iz njihovih akcija na voškovj strani može se dobiti slabu sliku — i same boljševičke vesti često si protuslove, već prema tomu, iz kojeg središta dolaze. Iz pojedinih mesta dolaze i tri puta izmenično vesti, da se umešala ova ili ona stranka. A u području medju donjom Volgom i rekam Uralom može se čitati vesti o bojovima, o kojima se ne može konstantovati, kojoj strani pripadaju kozaci, kojoj gardiste, kojoj seljački ustabe, Kirgizi — ukraliko bojuju protiv svima. No jedno se nastojanje može ustanoviti: Englezi groznitavo nastoje, da što pre zaposednu severnu obalu Kaspijskoga mora i da odlučnim napredovanjem prema severu uspostave svezu s Čehoslovacima na Uralu. Na južnoj obali Kaspijskog mora (na perzijskom području) sakupljaju sada zalih oružja, streliva i ratnih potreboća, koje velikim automobilovim putem dovoze iz Bagdada preko Perzije. Ide dakle Čehoslovacima pomoć sa trih strana: tu s juga, s istoka japanska, no koja je naišla na veliku zapreku oko Bajkala i u zabajkalskom području, koje drže bivši nemački zarobljenici, Austrijski Nemci i Mađžari, vladajući nad preko 1000 sibirskih železnica; druga pomoć ide od Belog mora od severozapada iz Arhangelska po reci Dvini (severnoj Dvini) gde su provalili Englezi pesadijom i brojnim parobrodima oko 200 km smerom prema željeznici, koja vozi na Vjetku — Pern — Jekaterinograd. Boljševička vlada pozna opasnost položaja i htejući iskoristiti nedostatak municije i oružja (čega nemaju mnogo Čehoslovaci) glavno nastojanje, te se odlučila udariti na njih svim silama pre nego li uspostave svezu sa sporazumom. U tome ko će od njih prvi da ostvari svoj plan, počiva odluka, koja će odlučiti situacijom za cele mesece. Predbežno ne radi se ni o Moskvi ni Petrogradu, već o tome, da li će Čehoslovaci brzom pomoću sporazuma postati odlučujućim faktorom, ili će brzim i jakim nastupom boljševika biti svladani.

Stockholm, 13. kolovoza. Nakon odlaska članova nemačkog poslanstva ostao je u Moskvi zastupnik poljske vlade, Lidnicki. No i on je dobio preteča pisma, da ga čeka Mirbachova sudbina, ne ostavi li dobrovoljno svoje mesto. — Protiv Helfferichu beše pripravljeno 6 atentata. — Broj od socijalnih revolucionaraca dosad počinjenih atentata iznosi nad 60.

Mnichov, 19. kolovoza. „Münchner Zeitung“ donosi iz Stockholma: Na početku rujna bit će u Moskvi šestozasedanje sovjeta cele Rusije. Na veoma važnim većanjima na kojima ima biti pro-

glašeno ratno stanje protiv bivšim saveznicima, sudelovat će i izaslanstva iz Poljske, Ukrajine, Finske, Estonske, Korunske, Kavkaza, Turkestana, Besarabije i Sibirije.

Berlin, 19. kolovoza. Kako se brzojavlja „Lokalanzeiger“ iz Haaga, sudelovat će na operacijama sporazuma u Rusiji također Kanada.

Berlin, 19. kolovoza. K prisustvu ukrajinskog ministra predsednika u Berlinu, piše „Vossische Zeitung“: Može se predmetati, da ukrajinski ministar predsednik za vreme svog boravka u Berlinu hoće da raspravlja još o pitanjima područja u Ukrajini; radi se također o odnosajima Ukrajine naprama Krimu, Besarabiji, a najpre svakako o odnosajima medju Ukrajinom i holmskim krajem. Čini se neverovatnim, da će ministar predsednik izmoliti od Nemačke potporu za ukrajinsko stanovište.

Domaće vesti.

„Narodna prosvjeta“. Odbor učiteljskog društva „Narodne prosvete“ imat će svoju odborsku sednicu prekosjutra dne 25. kolovoza na Učki u gostioni Poreču, na koju se gg. odbornici pozivlju da nefaljeno dodju, jer će se raspravljati o važnim učiteljskim pitanjima. Saetanak u 9 sati predpodne. Mogu prisustvovati i društveni članovi neodbornici. Predsednik: Licul v. r.

Namesnik barun Fries-Skene u Moravskoj. Kako javlja službeni „Osservatore“ Trimestino“ otputlo se pr morski namesnik barun Fries-Skene iz Trsta na kratak boravak u Moravsku. Mi želimo gospodinu namesniku dobro zdravlje i dobru zabavu u dalekoj Moravskoj.

Natečaj zomaljske upravne komisije za Istru. Za pokrajinsko tajništvo zemaljske upravne komisije u Poreču traži se pogodbenog činovnika, koji će biti nagradjen sa berivim IX. čina pokrajinskih činovnika. Natecatelji imadu da dokažu: 1. da su austrijski građani; 2. da su redovito dovršili pravne nauke; 3. da su telesno sposobni da vrše službu; i 4. da temeljito poznaju oba pokrajinska jezika, talijanski i hrvatski, te nemački jezik. Službeni odnosaj može da bude rešen od obiju strana otkazom, koji se ima dati šest tedana pre nego što isteče sunčani tromesec. Prednost će imati oni natecatelji, koji se iskažu praktičnom službom. Natečaj jednogodišnje povoljne službe u tajništvu činovnik će moći da postigne odgovarajuće mesto sistemizovano. Natečaj je otvoren sve do dneva 10. rujna 1918. godine. Molbenice sa zahtevanim prilozima neka se prikažu do ustanovljenog roka zemaljskoj upravnoj komisiji margrofijske Istre u Poreču.

Novo prilepele knjige. Teodor Roosevelt: Pisma Juniusova. — Montesquieu: Razmatranja o razlozima veličine rimljana i njihove propasti. — Lav N. Tolstoj: Tri smrti čim ljudi žive. — Arkadij Averčenko: Bezobraznici. — Josip Kosor: Mime. — Mirko Jurkić: Iz završja. — Dr. Fran Bubanović: Slike iz kemije. — Krsto Pavletić: Život i pjesnička djela Franje Markovića. Sve ove knjige, kao i mnoge druge od raznih biblioteka i knjižnica, mogu se kupiti kod podružnice Jos. Krimpotić, — Pula, ulica Franje Ferdinanda br. 3.

Dopisi iz Istre.

Iz Malog Lošinja nam pišu: Ovih dana bio je kod nas gospodin zastupnik Vekoslav Spinčić, da se raspita o našim prilikama. Po razgovoru s njime gotovo možemo biti uvereni, da ćemo moći otvoriti skupnu kuhinju za djake hrvatske nautičke škole. U kuhinji dobivati će djaci obed i večeru. Skupoća ne će biti tako velika, kao što se nekogi boje, jer će hrana dolaziti iz Hrvatske, što će hrvatska vlada — kako gospodina zastupnika uveravaju — dozvoliti, a odbor, koji bude kuhinjom ravnao, ne će praviti nikakvih dobitaka. Molimo i druge novine hrvatske i slovenske, da svoje čitatelje obaveste o otvorenju hrvatskih paralelka na nautičkoj školi i o djačkoj kuhinji, tako da svako, koga to zanima, bude mogao znati.

Iz Rakija. Tu je ovih dana izdahnuo svoju ispačenu dušu naš seljan, vreden starac, Tone Belič. Bilo mu je oko 75 godina, no još pred vojnom bio je čvrst i svež, te je kao mladić od jutra do mraka marljivo radio sad na polju, sad na kamenolomu ili kod svoga dvora. Bio je jedan od one stare zdrave i jedre vrste naših ljudi, koji su na kiši, buri i ledu stekli čvrste kosti, pa su do kasne starosti sačuvali svoje zdravlje i svežinu. Pokojni je starac bio radin seljak i vreden gospodar, štedljiv i marljiv, pa je zato uvek strogim očima gledao kako mladji u ludo sipaju i trate novac, opijajući se i trošeći lakoumno u nedelju, što bi u radne dane teško i znojno zaslužili. Znao je, da vino, a osobito rakija, koja se na hektolitre

u Raklju prodavala, truje zdravlje, ubija marljivo, uništava dobro volju, seljaka pak baca na pajačku palicu, a jedni plodovi pijanstva da su s dje, tučnjave, sudovi i tamnice. Zato je uvek bio obzirno korio pustopašne i lakoumne mladiće, se već nalazili na putu u propast. — Žalost, pokojnom suprugom, nezaboravnom tetom Uliki te za svojim unukom Ivom; koji je bio prava noga slika i prilika, a koji je od ubojitog zrna bojištu pao, potrošila je zadnje sile starčeve, je ovih dana za na veke zaklopio oči. Pokoj večni, a časa spomen medju nama!

Prosveta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 32. broj redalnoga tednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem. Dr. M. L-r.: Historijako državno pravo i narodna načela. — Edo Marković: Rekompensacije. — A. Bazala: Recimo koju — o kulturnoj politici. Juraj Demetović: Agrarna reforma u Hrvatskoj (IV. Korisnici skupocje). — Smotra: Jugoslaveni talijani (dr. Ivo Tartaglia); Klerikalizam i narodno jedinstvo (J. D.); Državno prometanje krumpira (M.); Obrtna politika (Niklas); Pomoćne škole (A. B.); O pjesniku slobode (V. Corović); Stil hrvatske katoličke moderne; Odgovor „Savremeniku“. Listak: Vladimir V. Janković: Udes. — Godišnja pretplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 36.—; po dini broj K. 1.—. Narodžbe prima upravu lista Zagrebu, Nikolićeva ulica 8.

Dnevne vesti.

Zastupnik dr. Soukup u Kotoru. „Slovenski Narod“ javlja: „Rasprava protiv 50 mornara rabune u Kotoru počela je prošlog utorka. Braniti je optuženih mornara češki zastupnik dr. Soukup.“

Poneorečeni francuski zrakoplov u Češkoj. Praga javlja 20. kolovoza: U nedelju nadjohse nekoj šumi Češke šumove veliki francuski zrakoplov bez indijice. Zrakoplov je pripadao, kako razvidno iz natpisa, k zračnoj postaji u Parizima oblik cigare, te je sada već sav razdrapa. Gola je ostala ladjica i kakova je sudbina stigli momčad do sada se nije još izvelo.

Jezično smo mi jedni, mi svi od Triglava do Sofije, piše Zofka Kvederova u zadnjem broju „Zemskog Svijeta“. To sam ne jedamput živo osećala osobnom saobraćaju i kod čitanja naših knjiga, slovenskih, hrvatskih, srpskih ili bugarskih. I samo ne je zač, da ja, koja nisam filolog, tako živo osećam potrebu i dužnost, da to rečem, a mnogobrojni filolozi naši premeću stare i često ne baš toliko važne rukopise davno umrlih mediokrjeta, a ne vide živu potrebu današnjeg vremena, ne kažu ono, što treb danas da se reče... Veoma poštovana i veoma zaslužna naša spisateljica nije filološkinja, a radi tog joj filolozi praštaju. Nije prilikom valja istaknuti što se uvek premalo isticalo, da je baš filologija u tom pogledu učinila svoju dužnost i znanstveno utrla put nacionalnom ujedinjenju. Da naše novine nisu baš ništa o tome pisale, tome nisu krivi filolozi, koji ne pišu obično u dnevne ili neposlovne listove, već novinari, kojim su rezultat znanstvenog istraživanja bili obično zadnja briga. Ništa manje nego naš slavni Jagić podao nam je znanstveni dokaz o toj teoriji jedinstvenosti naroda od Triglava do Balkana, od Vidma sve do Varne, od Jadrana do Crnog mora. Ovim svojim dokazom oborio je naš slavni jezikoslovac protivne teorije Miklošičeve, i baš ovaj ne prekidni polagani prelaz narečja od Ljubljane do Sofije, da ne znaš, gde započimlje jedan jezik i svršava drugi, dok se medjuim točno znade za granice izmedju Poljaka i Rusa, bio je osnovka, na kojoj je Jagić gradić dalje te mogao smelo ustvrditi, da je Jugoslaveni jedan narod, koji su se tekom vremena disimilirali i diferencirali iz različitih geografskih i historičkih razloga. Živi i opetuje se u svim znanstvenim slavističkim knjigama već čitava desetgodina te je uopće priznati aksiom u filološkom svetu. U se ova teorija nije i politički iskoristila, za to se odgovaraju filolozi, već političari, koji su imali uvek prečeg posla, što je išao za tim, da se jugoslavenski narodi čim više rašcepčaju. — Ovo ne pišem toliko da opovrgavam simpatičnu našu spisateljicu, koja ide zaštitu, da je upozorila široke krugove na ovu važnu činjenicu, već da dokažem, kako je filologija već davno potvrdila i zapečatila ono, što se politički i kulturno mora tek ostvariti: da tom prigodom istaknem Jagićevo značenje i za naš politički i kulturni život: — filologa.

Vojničke i mornaričke vesti.

U službu dolazi: Garnizonsko nadzorstvo: Satnik Neumayer; lučko ječničko nadzorstvo na brodu Nj. V. Adrijan; ječničko nadzorstvo u vojarni ratne mornarice: stožerni mornarički lećnik dr. Vejvoda.

Ratni zarobljenici, koji umakoh. Posle podne i noć dne 11. kolovoza umakoh sledeći ruski zarobljenici iz kompanije ratnih zarobljenika „Val di Figo“: Benecky Nikolaj, Jerefičev Mihajlo, Jesipenko Kalistrat, Zubanov Ivan i Zidibnjev Vasilij. Prvi je zanatom postolar, dok su ostali seljaci. Svi su obučeni u uniformu ruske pesadije. U slučaju da ih se uhvati, nek ih se izručiti mornaričkom kopnenom i pomorskom uredu.

Podupirajte našu Družbu!

NA listu: U pretplatu bitavu god. K 48.—; polugodište K 24.—; mesečno K 12.—, mesečno K 4.—, u maloprodaji 16 fil. pojedini broj. GLAŠI primaju se o pravi lista trg Gustoza 1

Godina IV.

Život sa

Ludjaci dani pac mi živim i dršću

Mi ležimo oboreni, jnim moramo udariti. N zašto je k tomu došlo a to pripravilo.

Učili su nas zemlj filozofiji, ali to nije bi vima predmetima je tak i ne sadržaj. Naučili su i ideje, velike ideje, što se nam saopštiti. R rugla, ali zaboraviše nmišlja postanak, razvit i ru; zaboraviše nam onost boja za heliocer odine, kad je koje kl d kada je i do kada isko Veličanstvo vlad rikaže iskrivljenim Rousseau a šta Gupt rezultat jest, da znaš i jasnije ti nije ništa. onfuzija, a to i jest c tema. A filozofija? — čl se filozofsku prop e bolje u filozofska p nformativno pismo o ošije“, ulovi mu narav itaga (šta je još narav daje mu (sasma obilj 0 godina izače druga vrednosti. Ne kupuj, za ne poslušaj, te njiju k dine stipendiju!“ Da t za djake, da bi mu z kont. (a šta je kasnije 10 godina pedagoški s prvom postigao cilj i rektorov deveta briga.

Da taj direktor op školu, da još danas ne nje nikad, ni neće) d sore sa škole, da je ministarstvu germanizacij sabirati djaštvu za hrvati nilni starac — alkoholi za kapute, kao što to to sve i još mnogo dru nosti deveta briga. Žup kati etc. vode aprovizac i gule puk da je divota (e, pa koje čudo ond dužnosti“ puštaju i d nalaze ni sredstva ni A mene to boli, pali, ž stid u sebi, moji b od stida i ja vama svim višnjima — kličem: uništavan, budućoj int putevi k razvitku, na m se vaspitati ulizice — skom ravnodušnošću t kontrole! Hteo bih imati celi Slovenski Jug, da da se za Vas zastiti!

— Ti si ludjak! (— Da, istina je, Vi ste ludjaci ztvoze prolaznicima, misleći c van.

Naš život je gro Mrzimo život, jer dana smrti se bojimo, jer s a o budućnosti nema nam fali —

Vas p Mi smo vaspitan direktorima, piscima i u dela ni pisaca, koji t života: čuvstva, razuma jest sterilno, a ništa ni vota kao sterilnost. — Srušimo kumire, da dig djuino k velikim pesnicim al ne čitajmo knjige o h ove. Jer o njima p krivljeno, jedino oni s lirma nepatvoreno svoje liričara dobiti plemenite značemo svu grozotu obojih: videćemo celu te